

กุ่มหลุยซุ่ม ดนตรีในวิถีชีวิตชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

“Gui Lui Som” Music in Thai Phuen Life in Hadsiew Sub - District,
Si Satchanalai District, Sukhothai Province

วุฒิสิทธิ์ จีระกมล

Wutthisit Jeerakamon

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กุ่มหลุยซุ่ม ดนตรีในวิถีชีวิตชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากุ่มหลุยซุ่ม ดนตรีในวิถีชีวิตของชาวไทยพวนและศึกษาแนวทางการอนุรักษ์กุ่มหลุยซุ่ม ของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวนผู้ให้ข้อมูล 16 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 5 คน และกลุ่มบุคคลทั่วไป จำนวน 6 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และ แบบสังเกต และ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และ ข้อมูลจากภาคสนาม โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และ นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1. ศึกษาองค์ประกอบกุ่มหลุยซุ่ม ดนตรีในวิถีชีวิตของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เครื่องดนตรีที่ใช้ คือ กลอง 1 ลูก ฉาบใหญ่ 1 คู่ ช้อง 2 ใบ เสียงสูง และ เสียงต่ำ โอกาสในการตี มี 3 ลักษณะ คือการตีตามปกติ การตีระหว่างเข้าพรรษา และ การตีในกรณีพิเศษ ลักษณะการตีมีทั้งหมด 3 จังหวะ (Rhythm) ได้แก่ จังหวะไหว้ครู มีความเร็วของจังหวะ (Tempo) ช้า จังหวะแก้วลงคอน มีความเร็วของจังหวะ(Tempo) ปานกลาง และ จังหวะควายลงทุ่ง มีความเร็วของจังหวะ (Tempo) เร็ว 2. ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์กุ่มหลุยซุ่ม ของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย สามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้ การสืบทอดความรู้เกี่ยวกับการตีกุ่มหลุยซุ่มของชุมชนชาวไทยพวน โรงเรียนเมืองเสด็จ โดยให้เรียนรู้การตีกุ่มหลุยซุ่มที่วัด การคิดค้นการฟ้อนไทยพวนประกอบการตีกุ่มหลุยซุ่ม โดยเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในชุมชน

คำสำคัญ : กุ่มหลุยซุ่ม, ดนตรีไทยพวน ,ไทยพวน

¹อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ABSTRACT

The topic of this study is “Gui Lui Som” Music in Thai Puen life in Hadsiew Sub – district, Si Satchanalai District, Sukhothai province. The object of this study were to study Gui Lui Som thst the kind of music in Thai Phuen life and their conservation approach of Thai Phuen music in Hadsiew sub – district, Si Satchanalai district, Sukhothai province. The informant of this study has 16 persons included five knowledgeable people, five performers and six normal persons all informant selected by specific. The tools of this study were interview form and observation form that collected data by related document and field work. The data was analyze by the objective and present on descriptive analysis.

The results founded 1) The element of Gui Lui Som are including one big drum, a pair of big cymbals, two gongs which high – pitched and low pitched. The show occasion are three features including normal play, between Buddhists lent play and special occasion play. The rhythm can play in three styles including Wai Kru style has slow tempo, Kaew Long Kon rhythm has moderate tempo and Kwai Long Tung rhythm has fast tempo. 2) Gui Lui Som conservation approaches of Thai Puen are including Gul Lui Som study in Young Thai Puen club of Muang Chaleang School. This study consist learning to play Gui Lui Som, making Thai Puen dance that used with Gui Lui Som and play the show in community show.

Keywords : Gui Lui Som, Thai Puen music, Thai Puen

บทนำ

คนพวน (phuan) เป็นคนกลุ่มใหญ่ที่มีชนบทธรรมเนียมวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แม้ภาษา ความเชื่อ และประเพณีพิธีกรรมบางอย่างจะคล้ายคลึงกับคนไทยอีสาน แต่ก็ต่างกันโดยสิ้นเชิง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือเรื่องของภาษา คือคำที่ใช้สระ ไอ คนพวนออกเสียงเป็นสระ เออ เช่น ให้ เป็น หื้อ หัวใจ เป็น หัวเจอ เจ้าแม่นไผ่ เป็น เจ้าแม่นผอ ภาษาพวนจัดอยู่ในภาษาตระกูลไต มีหน่วยเสียง 20 หน่วย มีสระเดี่ยว 18 เสียง สระประสม 6 เสียง ภาษาพวนไม่มีตัว ร ควบกล้ำ (จะออกเสียงเป็น ฮ หรือ ล) ไม่มี ก เป็นตัวสะกด เช่น เชือก = เชือะ คอก = เคาะ ปาก = ปะ และไม่มีเสียง ข และ ฉ (จะออกเป็น ช และ ส แทน) เช่น ช้าง = ช้าง ออกเสียง สระเอีย เป็น สระเอือ ตัวอย่างเช่น กลือ = เกีย ปัจจุบันมีคนพวนกระจายอยู่ในประเทศไทย 25 จังหวัด

ได้แก่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ชัยนาท นครปฐม นครสวรรค์ สุโขทัย น่าน อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์ ลพบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี อุตรดิตถ์ เลย พิษณุโลก เพชรบุรี แพร่ ยโสธร หนองคาย และอุบลราชธานี (องค์ บรรจุน, 2553: 111-113)

ชาวพวนเป็นกลุ่มชนที่รักความสงบไม่ชอบการรุกรานหรือสงครามในประวัติศาสตร์จึงปรากฏว่าชาวพวนถูกปกครองโดยหลายฝ่าย เช่น ขึ้นกับญวนกับเวียงจันทน์ หรือกับไทย ชาวพวนต้องส่งส่วยให้กับเมืองที่มีอำนาจปกครองตน การเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยของชาวพวนมีหลักฐานปรากฏหลายครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ตรงกับ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช คือในราวปี พ.ศ. 2322 พระองค์ได้โปรดฯให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก

และเจ้าพระยาสุรสีห์ ยกทัพไปตีเมืองลาว และ เมืองขึ้นของลาว ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2335 เจ้านันทเสน ราชบุตรองค์ใหญ่ของเจ้าสิริบุญสาร เป็นเจ้าเมืองเวียงจันทร์ ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของไทยได้นำชาวพวนและชาวโสัง (ไทดำ) ส่งมายังกรุงเทพฯ เพื่อเป็นราชบรรณาการต่อกษัตริย์ไทย ครั้งที่ 3 เกิดสงครามระหว่างลาวกับไทย ในพ.ศ. 2369-2371 ไทยตีหัวเมืองที่ขึ้นต่อลาวได้จนสิ้น แต่ปีต่อๆ มา ญวนได้ตีหัวเมืองของลาวที่มีพรมแดนติดต่อกับญวนไปครอง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้เจ้าพระยาธรรมมาธิบดีเป็นแม่ทัพไปตีเมืองต่างๆ ที่ญวนเข้าครองและได้นำชาวพวนเข้ามากรุงเทพฯ ซึ่งเหตุการณ์นี้อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2376-2378 การนำพลเมืองชาวพวนเข้ามาอยู่ในประเทศไทย จากหลักฐานจากของทางราชการแล้วถ้าพิจารณาจากหลักฐานท้องถิ่นจะพบว่า ชาวพวนในบางท้องถิ่นมิใช่เข้ามาในประเทศไทยในฐานะเชลยศึก หรือถูกเกณฑ์เพื่อใช้แรงงานทั้งหมดแต่อาจมาด้วยต้องการแสวงหาแหล่งทำมาหากิน หรือหาถิ่นที่อยู่ใหม่ เพราะก่อนหน้านี้ไม่มีการ ชิดเส้นพรมแดนระหว่างประเทศ ดังเช่นในปัจจุบันการอพยพจึงเป็นไปด้วยความสมัครใจโดยมีผู้นำ ในการย้ายถิ่นฐานของผู้คน ถ้าไม่มีเหตุการณ์สำคัญก็มักจะไม่ได้รับการบันทึกเป็นประวัติศาสตร์คงเหลือแต่เป็นตำนานหรือการเล่าสืบต่อๆ กันมาเท่านั้น (วีระพงศ์ มีสถาน, 2539: 5-7)

ชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้เดินทางมาตั้งหลักปักฐาน สร้างบ้านสร้างเรือนกระจายอยู่ในตำบลหาดเสี้ยวในขณะนี้ และ ตำบลใกล้เคียงในเขตอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2387 ในสมัยของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ การอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่นี่ นั้น กลุ่มใหญ่ยึดเอาแนวที่ราบลุ่มริมแม่น้ำยมฝั่งตะวันออก เริ่มตั้งแต่ดอยมั่งทางทิศใต้ ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านแม่ราก บ้านหาดเสี้ยว เพราะบ้านหาดเสี้ยวเป็นหมู่บ้านใหญ่ จึงแบ่งคุ่มบ้านออกเป็น บ้านเหนือ บ้านกลาง และ บ้านใต้ อีกกลุ่มอยู่ระหว่างที่ราบเชิงภูพางอม จรดริม

ฝั่งแม่น้ำยมทิศตะวันตก ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านใหม่ และบ้านหาดสูง ปัจจุบันตำบลหาดเสี้ยวแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านหาดเสี้ยว หมู่ที่ 2 บ้านหาดเสี้ยว หมู่ที่ 3 บ้านหาดสูง หมู่ที่ 4 บ้านใหม่ และ หมู่ที่ 5 บ้านป่าไผ่ (ไม่ใช่ไทยพวน) ส่วนไทยพวนที่บ้านแม่ราก อยู่เขตการปกครองของตำบลป้างัว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย แต่ยังมีวัฒนธรรมและภาษาพูดแบบชาวพวนเช่นเดียวกับบ้านหาดเสี้ยว ก็มีเชื้อสายเป็นคนพวนเหมือนกัน (เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว, 2551: 1)

ชาวพวน ตำบลหาดเสี้ยว เป็นกลุ่มชาวพวนที่มีการรักษาวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้อย่างเหนียวแน่น มีพิธีกรรมที่ยังคงปฏิบัติสืบต่อมาเหมือนเช่นในอดีต รักษาวัฒนธรรมให้ ลูกหลานชาวไทยพวนในปัจจุบันได้เห็นถึงวิถีชีวิตของบรรพบุรุษของตนหนึ่งในพิธีกรรมความเชื่อที่ยังคงมีการปฏิบัติสืบต่อกันมาคือ การตักยอหลุยซ์ ซึ่งเป็นดนตรีที่จะพบได้ภายในวัดของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ กุ่ยหลุยซ์ ดนตรีในวิถีชีวิตชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ในองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เครื่องดนตรี วิธีการบรรเลง และ แนวทางในการอนุรักษ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรีชาวไทยพวนตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ให้เป็นมรดกสืบทอดแก่ชนรุ่นหลังต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบของ กุ่ยหลุยซ์ ดนตรีในวิถีชีวิตของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
2. ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ กุ่ยหลุยซ์ ของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ และ แนวทางการอนุรักษ์กุหล่ำชุ่ม ของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

2. พื้นที่ในการวิจัย คือ ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพราะเป็นพื้นที่ในปัจจุบันยังมีการตีกุหล่ำชุ่มอยู่

3. ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่ เมษายน 2561 - เมษายน 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 3 กลุ่ม โดยแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) ประกอบไปด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการ ที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน และ แนวทางการอนุรักษ์กุหล่ำชุ่ม ของชาวไทยพวน
- 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) ประกอบด้วย นักดนตรี เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ เครื่องดนตรี และ การบรรเลง
- 3) กลุ่มบุคคลทั่วไป (General Informants) ประกอบด้วย กลุ่มประชาชน ที่อาศัยอยู่ในตำบลหาดเสี้ยว เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของกุหล่ำชุ่มต่อวิถีชีวิตคนในชุมชน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ วารสาร ตำรา วิดีทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ ข้อมูลจากภาคสนาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ภาคสนาม ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติทั่วไป ประวัติกุหล่ำชุ่ม ลักษณะเครื่องดนตรี และ วิธีการบรรเลง

2) แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ใช้เก็บข้อมูลการอนุรักษ์กุหล่ำชุ่ม

3) แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Unparticipant Observation) ใช้เก็บข้อมูลวิธีการตี และ จังหวะในการตี กุหล่ำชุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร เป็นการวิเคราะห์โดยวิธีการ (Method of agreement) ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบข้อมูลในเชิงทฤษฎี เพื่อพิจารณาเอกสารหลายๆ แห่งเพื่อความถูกต้องของข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวิจัยนำเสนอข้อมูลโดยการวิเคราะห์ 3 แบบ คือ

4.2.1 การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความสรุปจากข้อมูลตามปรากฏการณ์ที่มองเห็น

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล โดยใช้ทฤษฎีเป็นตัวจำแนกและการวิเคราะห์แบบไม่ใช้ทฤษฎีซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของข้อมูล

4.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบตามเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบของกุ่มหล่ยซุ้มดนตรีในวิถีชีวิตของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีษัณาลัย จังหวัดสุโขทัย

1.1 ประวัติความเป็นมา

กุ่มหล่ยซุ้ม หมายถึง วงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะตีใช้บรรเลงบอกเวลาประจำวัน วันเข้าพรรษา และ เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ภายในชุมชน กุ่มหล่ยซุ้ม มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต ไม่มีหลักฐานปรากฏว่าเริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อไหร่ เครื่องดนตรีในวงกุ่มหล่ยซุ้มเป็นเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในวัด คือ กลองขนาดใหญ่ ซึ่งจะถูกนำไปแขวนไว้บนหอคอยประจำของวัด เรียกว่า กลองเพล 1 ใบ ฆ้อง 2 ใบ (เสียงสูงและเสียงต่ำ) และ ฉาบ 1 ใบ สันนิษฐานว่า ชื่อ กุ่มหล่ยซุ้ม มาจากเสียงเครื่องดนตรีที่ชาวพวนได้ยินในอดีตจะมีแค่ กลอง และ ฆ้อง ต่อมาภายหลังได้เพิ่ม ฉาบใหญ่เข้ามา

1.2 เครื่องดนตรีกุ่มหล่ยซุ้ม

1) กลอง (เพล) ลักษณะของกลองจะมีขนาดใหญ่ เป็นกลองมีสองหน้า หนึ่งทำจากหนังวัว ไม้ที่ใช้สำหรับตีกลอง ใช้ไม้ยาว 1 เมตร หรือ ประมาณ 1 ช่วงแขน ส่วนปลายที่ใช้ตี พั่นด้วยผ้าหนาเป็นก้อนขนาดเท่ากำปั้น ผู้ตีจะยืนตี โดยใช้มือทั้งสองข้างจับปลายไม้อีกด้านหนึ่งสำหรับบังคับไม้ตีกับหน้ากลอง

ภาพที่ 1 กลอง

2) ฆ้อง (โหม่ง) ทำด้วยโลหะผสมระหว่างทองแดง ดีบุก หรือ สังกะสี ตัวฆ้องเป็นรูปวงกลม ตรงกลางทำเป็นปมยื่นขึ้นมาเพื่อตีให้เกิดเสียง ถัดจากปมเป็นฐานแผ่เป็นรูปทรงกลมทำหน้าที่ตีดำเนินจังหวะ ในกุ่มหล่ยซุ้มจะใช้ฆ้องขนาดใหญ่ 2 ใบ มี 2 ขนาด คือ เสียงสูง และ เสียงต่ำ การตี ฆ้อง (โหม่ง) ผู้ตีจะนั่ง หรือ ยืนตีก็ได้ อยู่ที่ระดับความสูงที่แขวนฆ้อง โดยจะแขวนฆ้องทั้งสองลูกไว้คู่กัน ไม้ตีฆ้องลักษณะคล้ายไม้ตีกลอง แต่มีขนาดเล็กกว่า ปลายข้างหนึ่งพั่นด้วยผ้าหรือ สวมยาง ใช้มือข้างเดียวในการจับ ตีสลับไปมาระหว่างฆ้องใบเล็ก และ ฆ้องใบใหญ่

ภาพที่ 2 ฆ้อง

3) ฉาบใหญ่ ทำด้วยโลหะ รูปร่างทรงกลม เว้าตรงกลาง เจาะรูตรงกลางที่เว้าสำหรับร้อยเชือก หรือ ผ้าที่ฉาบทั้งสองเพื่อสะดวกในการถือ มีหน้าที่ในการตีเย็นจังหวะ ในกุ่มหล่ยซุ้มใช้ฉาบขนาดใหญ่ 1 คู่ การตีฉาบ ใช้มือทั้งสองข้างจับฉาบไว้ข้างละ 1 ใบ แล้วบังคับมือที่จับฉาบไว้นามาทะทบกันให้เป็นจังหวะตามบทเพลง

ภาพที่ 3 ฉาบ

ภาพที่ 4 การตีกุ่มหูลู่ซุ่ม

1.3 โอกาสในการตีกุ่มหูลู่ซุ่ม

สามารถแบ่งโอกาสในการตี กุ่มหูลู่ซุ่ม ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.3.1 การตีตามปกติ

การตีตามปกติ กุ่มหูลู่ซุ่ม คือ กลองเพลถูกแขวนไว้บนหอกกลอง ของวัด ในวันปกติชาวพวนจะตีกุ่มหูลู่ซุ่ม เป็นสัญญาณประจำวันเพื่อบอกเวลาได้แก่

เวลาประมาณ 11.00 น. จะตีกุ่มหูลู่ซุ่มเพื่อให้สัญญาณแก่ผู้ได้ยินว่าในขณะนี้ถึงเวลาพระภิกษุ และ สามเณร ฉันทัดอาหารเพลแล้ว จึงเรียกว่า “ตัมเพล” เสียงจิ้งหะที่ได้ยินจะเริ่มจากตีกลองรัวเบาๆ หนึ่งชุดก่อน แล้วจึงตีให้จิ้งหะมีความห่าง ที่สม่ำเสมอขึ้น จะตี ตัมๆๆๆๆ ตัม ตัม (13 ครั้ง) 13

ครั้งหมายถึง นับตาม กัณฑ์มหาชาติ มี 13 กัณฑ์

เวลาประมาณ 18.00 น. จะตีกุ่มหูลู่ซุ่ม เพื่อให้สัญญาณเวลาเย็น หรือ ย่ำค่ำ ชาวพวนจะเรียกว่า ตัมสุม่นน้อย ภาษาไทยพวนโบราณจะไม่ใช่คำว่าตีจะใช้คำว่า ตัม สันนิษฐานว่า น่าจะเรียกตามเสียงกลองที่ได้ยิน เป็นเวลาที่พระภิกษุ และ สามเณรภายในวัด ประกอบกิจสวดมนต์เย็น หรือในอดีตเป็นสัญญาณบอกให้ชาวบ้าน ให้หยุดการทำงานแล้วกลับบ้าน เป็นสัญญาณบอกชาวบ้านที่ไปเข้าป่าแล้วเกิดหลงทางสามารถหาทิศทางกลับหมู่บ้านได้ การตีตัมสุม่นน้อยจะตี ตัมๆๆๆๆ ตัม ตัมๆๆๆ และ ปิดท้ายด้วย ตัม ตัม ตัม (3 ครั้ง)

เวลาประมาณ 20.00 น. จะตีกุ่มหูลู่ซุ่ม เพื่อให้เป็นสัญญาณบอกเวลา ลักษณะการตีเป็นแบบเดียวกันกับ ตัมสุม่นน้อย แต่จะเรียกว่า ตัมสุม่นใหญ่ (ใหญ่) เป็นสัญญาณบอกว่า พระภิกษุ และ สามเณร สวดมนต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ในอดีตการตี ตัมสุม่นใหญ่ ยังหมายถึงเวลากลางคืนกำลังเริ่มแล้วสาว ๆ ชาวไทยพวน จะมารวมตัวกันที่ ช่วง หมายถึงลานภายในหมู่บ้าน เรียกว่า วงช่วง (ภายในหมู่บ้านอาจจะมีมากกว่า หนึ่งช่วง ขึ้นอยู่กับจำนวนหนุ่มสาว และ ขนาดของหมู่บ้าน) สาวชาวไทยพวนจะมาลงช่วงเพื่อร่วมกิจกรรม ปั่นฝ้าย และ ทอผ้า ส่วนพวกหนุ่ม ๆ ชาวไทยพวน หมายถึงได้เวลาออกไปเที่ยว (เที่ยว) สาวชาวไทยพวนที่ ช่วง ภายในหมู่บ้าน

1.3.2 การตีระหว่างเข้าพรรษา

การตีกุ่มหูลู่ซุ่ม ในระหว่างเข้าพรรษา จะตีในวันโกน และ วันพระ จะตีในวัน 7 คำ, 14 คำ, 15 คำ, 8 คำ, 7 คำ และ 14 คำ จะตีตอนเย็น ไม่ได้กำหนดเวลาแน่นอน แต่ส่วนใหญ่จะเริ่มตีเวลา 16.30 - 18.00 น. หลังจากนั้นก็จะตี ตัมสุม่นใหญ่ โดยมีเหตุผลในการตีดังต่อไปนี้

วันโกน จะตีกุ่มหูลู่ซุ่ม ในเวลาเย็น สันนิษฐานว่า ในอดีตไม่มีตลาดหรือร้านค้า ทำให้ไม่มีการซื้อขายอาหาร ชาวบ้านนิยมทำอาหารเอง จากพืชผลที่ปลูกด้วยตนเอง ฉะนั้น ในวันพระหรือในช่วงเข้า

พรรษา ชาวบ้านจะต้องเป็นผู้เตรียมทำอาหาร หรือขนมสำหรับไปทำบุญที่วัดในวันรุ่งขึ้นเอง การตักก๋วยหลู้ซุ่ม จึงเป็นการตีเพื่อให้เด็กๆ สนใจที่จะไปดูการตักก๋วยหลู้ซุ่มที่วัด ไม่มารบกวนการทำอาหารหรือทำขนมของผู้ปกครอง และ ในวันโกนนี้ พระภิกษุ สามเณร และ ชายฉกรรจ์ ชาวไทยพวน จะมาร่วมกันตักก๋วยหลู้ซุ่มที่วัด ให้เสียงดังกระหึ่มอย่างสนุกสนาน ให้เสียงได้ยินไปถึงอีกหมู่บ้านหนึ่ง เพื่อเป็นการแสดงความสามารถในการตักก๋วยหลู้ซุ่ม ของหมู่บ้านตนเอง

วันพระ 8 คำ และ 15 คำ จะตีตอนพระฉันข้าว พระฉันเสร็จก็หยุด และตีตอนเย็นอีกครั้ง

1.3.3 การตีในกรณีพิเศษ

การตักก๋วยหลู้ซุ่ม ในเวลากลางคืนเวลาประมาณ 03.00 น. ของเดือนขาด กลางพรรษา ของวันแรม 14 คำ เดือน 9 เนื่องจาก ไม่มีแรม 15 คำ

วัน 14 คำ เดือน 9 ประเพณี ห่อข้าวดำดิน จะตีตั้งแต่เที่ยงคืน 24.00 น. จนถึงตีห้า 05.00 น. (มีความเชื่อว่า ในวันนั้น นรกได้เปิดให้ญาติที่เสียชีวิตออกมารับข้าวที่ห่อไปให้) เหมือนตีเรียกวิญญาณ

การตักก๋วยหลู้ซุ่ม เมื่อมีเหตุร้าย เช่น เกิดอัคคีภัย โจรผู้ร้ายปล้นสะดม จะตีกลองรัว หมายถึง มีเหตุร้าย หรือ ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น สุริยุปราคา จันทรุปราคา จะเป็นการตีเสียงดัง ต้ม ก้างๆ (ต้ม หมายถึง กลอง ก้าง หมายถึง ระฆัง)

การตักก๋วยหลู้ซุ่ม เมื่อมีพระภิกษุ มรณภาพ ลักษณะในการตีจะตีในจังหวะช้าๆ ไม่มีเวลากำหนด เมื่อพระมรณภาพเวลาไหนก็จะตีในเวลานั้น เพื่อเป็นการแจ้งข่าวให้ให้ในหมู่บ้านทราบ เพราะในอดีตยังไม่มีสารสื่อสารที่ทันสมัยเหมือนในปัจจุบัน

1.4 ลักษณะการตักก๋วยหลู้ซุ่ม

ในการตักก๋วยหลู้ซุ่มจะตีเครื่องดนตรีทั้งสามชนิดให้เกิดเสียงและจังหวะที่มีการสอดประสานกัน ในอดีตการตักก๋วยหลู้ซุ่มจะไม่มีลักษณะการตีที่ตายตัว แต่ต่อมาได้มีการประดิษฐ์ทำประกอบการตักก๋วยหลู้ซุ่มขึ้น ทำให้มีการกำหนดจังหวะในการตักก๋วยหลู้ซุ่มขึ้น โดยการตักก๋วยหลู้ซุ่ม จะมีจังหวะ (Rhythm)

ทั้งหมด 3 จังหวะ ได้แก่ จังหวะไหว้ครู จังหวะแกว่งคอน และ จังหวะควายลงทุ่ง ซึ่งคนที่ตั้งชื่อทำนองนี้คือ ครูบุญช่วย บุญยศิริพงศ์ ลักษณะจังหวะของ ก๋วยหลู้ซุ่ม เมื่อนำมาบันทึกเป็นโน้ตดนตรีสากล สามารถเขียนได้ดังต่อไปนี้

1) เสียงของกลองที่ได้ยิน คือ เสียงต้ม สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์โน้ตดนตรีสากลได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5 สัญลักษณ์เสียงกลอง

2) เสียงของ ข้อง ที่ได้ยิน คือ เสียงหม้อย (ต่ำ) และ หม้อย (สูง) สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์โน้ตดนตรีสากลได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 6 สัญลักษณ์เสียงฆ้อง

3) เสียงของ ฉาบ เสียงที่ได้ยิน คือ เสียงแจ่ง สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์โน้ตดนตรีสากลได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 7 สัญลักษณ์เสียงฉาบ

การตักก๋วยหลู้ซุ่มจะตีจังหวะทั้ง 3 จังหวะต่อเนื่องกัน เริ่มจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อยๆ ในการตักก๋วยหลู้ซุ่มผู้ที่จะกำหนดจังหวะการตีหรือ ระยะเวลาในการตี คือ ผู้ที่ตีกลอง เพราะเสียง

กลองเป็นเสียงที่สำคัญที่สุด ดังนั้นผู้ที่ตีกลองจะมีการผลัดเปลี่ยนกันตี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายเพราะต้องใช้พละกำลังในการตีมาก การตีแต่ละเที่ยวจะมีการเปลี่ยนผู้ตีเมื่อไหร่ขึ้นอยู่กับพละกำลังของผู้ตีกลองในเที่ยว หากตีจนเหนื่อยแล้วจึงเปลี่ยนผู้ตีคนถัดไปเรื่อยๆ จังหวะในการตีทุยหลุยซุ่ม สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) จังหวะที่ 1 จังหวะไหว้ครู เป็นจังหวะเริ่มแรกในการตีทุยหลุยซุ่ม มีความเร็วของจังหวะ (Tempo) ในการตี ช้า คือ เริ่มต้นด้วยการตีฉาบ ลักษณะของเสียง คือ แฉก แฉก จากนั้นก็จะต่อด้วยการตีกลอง ลักษณะของเสียง คือ ตุ่ม และ ตีฆ้องใบเล็ก ลักษณะของเสียง คือ หมุย จากนั้นก็ตี ฉาบ และ กลอง ลักษณะเหมือนเดิม แต่เปลี่ยนเป็นตีฆ้องใบใหญ่ ลักษณะของเสียง คือ หมุย ในการตีทั้งหมดนี้ จะนับเป็น 1 รอบ ในการตีจังหวะไหว้ครูนั้นจะตีทั้งหมด 3 รอบ (บุญช่วย บุญยศวางษ์, 2545: 5) โดยจะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

จังหวะไหว้ครู

ภาพที่ 8 จังหวะไหว้ครู

2) จังหวะแก้วลงคอน มีความเร็วของจังหวะ (Tempo) ในการตี ปานกลาง ในการตีกลอง ฆ้อง และ ฉาบ จะตีสลับกันไปเรื่อยๆโดยจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

จังหวะแก้วลงคอน

ภาพที่ 9 จังหวะแก้วลงคอน

3) จังหวะควายลงทุ่ง มีความเร็วของจังหวะ (Tempo) ในการตี เร็ว ในการตีกลอง ฆ้อง และ ฉาบ จะมีความถี่ในการตีสลับกันมากขึ้น การตีจะต่อเนื่องไปเรื่อยๆ จนกว่าผู้ตีจะหยุดเอง โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

จังหวะควายลงทุ่ง

ภาพที่ 10 จังหวะควายลงทุ่ง

2. ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ทุยหลุยซุ่มของชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

2.1 การสืบทอดความรู้เกี่ยวกับทุยหลุยซุ่มให้กับคนรุ่นใหม่ การปลูกฝังให้เยาวชนชาวไทยพวนมีความรักในวัฒนธรรมของตนเอง และ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัฒนธรรมของชาวไทยพวน ปัจจุบันได้มีกลุ่มเยาวชนที่ให้ความสนใจในเรื่องวัฒนธรรมไทยพวน รวมกลุ่มกันเพื่อสืบทอดความรู้และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวน โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า ชุมชนมยุวไทยพวน

โรงเรียนเมืองเซเลียง การก่อตั้งชุมชนมยุรไทยพวนนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดของ อาจารย์วิญญู รังสิตวุฒาภรณ์ และอาจารย์ประภาวดี ทองเวียง จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ภาษา วัฒนธรรม ประเพณีไทยพวน ให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวไทยพวนตำบลหาดเสี้ยว

2.2 การสืบทอดการตีกุ่ยหล่อยุ้ม ในกิจกรรมของกลุ่มชุมชนมยุรไทยพวน ได้มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ และให้นักเรียนใน ชุมชนมยุรไทยพวน โรงเรียนเมืองเซเลียง ฝึกซ้อมการตีกุ่ยหล่อยุ้ม จากผู้เชี่ยวชาญเรียนรู้การตี

กุ่ยหล่อยุ้มที่วัด ในตอนเย็น หรือ ในช่วงวันเข้าพรรษา อีกทั้งยังนำเสนอการตีกุ่ยหล่อยุ้มในขบวนแห่ประเพณีที่สำคัญภายในชุมชน โดยมีการบันทึกวีดีโอเพื่อนำข้อมูลลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจ

ภาพที่ 11 การตีกุ่ยหล่อยุ้มของนักเรียนโรงเรียนเมืองเซเลียง

2.3 การคิดค้นประยุกต์ทำฟ้อนรำ ประกอบการตีกุ่ยหล่อยุ้ม เรียกว่า การฟ้อนไทยพวน โดยเริ่มจาก ผศ.สนอง โกศัย ได้มีความคิดต้องการอนุรักษ์การตีกุ่ยหล่อยุ้ม จึงได้มีการรื้อฟื้นการตีกุ่ยหล่อยุ้มขึ้นมาในโรงเรียนเมืองเซเลียง โดยมีครูสุนทรีรัตน์ มหาปัญญาวงศ์ ช่วยคิดค้นท่ารำประกอบ โดยท่ารำจะมีคำบรรยายประกอบ ซึ่งนำมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยพวนตำบลหาดเสี้ยว เช่น ตื่นเช้าใส่บาตร

(ตื่นเช้าใส่บาตร) หอบเสื่อหอบสาตไปนาห้ำหำฮៃ (หอบเสื่อไปไ่รนา) เป็นต้น ท่ารำเหล่านี้จะรำไปกับจังหวะการตีกุ่ยหล่อยุ้ม เมื่อมีกิจกรรมในชุมชนก็นำนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นได้แก่ งานสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยพวน 23 จังหวัด และ งานบุญทอดผ้าป่าสามัคคี ครั้งที่ 60 ปี 2561 ซึ่งจะมีการจัดขึ้นทุกปีโดยจะมีการเปลี่ยนสถานที่ไปในแต่ละปี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวไทยพวนในประเทศไทยได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน และในกิจกรรมที่สำคัญก็คือ การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยพวนของแต่ละจังหวัดที่เข้าร่วม ซึ่งตำบลหาดเสี้ยวได้เสนอการฟ้อนไทยพวน ประกอบการตีกุ่ยหล่อยุ้ม เป็นการแสดงในครั้งนี้

ภาพที่ 12 การฟ้อนไทยพวน ประกอบการ

ตีกุ่ยหล่อยุ้ม ในงานสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยพวน 23 จังหวัด และ งานบุญทอดผ้าป่าสามัคคี ครั้งที่ 60 ปี 2561

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประเด็นด้าน เครื่องดนตรีกุ่ยหล่อยุ้ม เมื่อทำการศึกษาประวัติความเป็นมา พบว่า กุ่ยหล่อยุ้มเป็นดนตรีที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่ชาวไทยพวนอาศัยอยู่ที่ เมืองพวน แขวงเชียงขวางสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปัจจุบัน กุ๋ยหล่ย์ซุ้ม เป็นดนตรีที่ เกี่ยวพันกับความเชื่อทางพุทธศาสนาของ ชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว เครื่องดนตรีที่ใช้ใน กุ๋ยหล่ย์ซุ้ม เป็นการนำเครื่องดนตรีที่เป็นของวัดมา บรรเลงเพื่อเป็นการสื่อสารบอกเวลาในการทำกิจวัตร ของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร หรือ เหตุการณ์ต่างๆ ภายใน ชุมชน นอกจากนี้ นั้นการตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้ม ในวันเข้าพรรษา หรือ วันพระ ก็ยังเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ความ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ในอดีต วัดยังถือเป็น ศูนย์รวมจิตใจภายในชุมชนในการจัดกิจกรรม พิธีกรรม หรือ ศาสนพิธี ที่สำคัญภายในหมู่บ้าน ซึ่งถือเป็น ธรรมเนียมปฏิบัติมาตั้งแต่อดีต เช่นภายในชุมชนไทย ตำบลหาดเสี้ยว ก็เช่นกันการตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้ม เครื่องดนตรี ที่ใช้จะเป็นของวัดเองทั้ง กลอง ฆ้อง และ ฉาบ ก็เป็น เครื่องดนตรีที่วัดจัดซื้อไว้ให้พระสงฆ์ใช้ตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้ม หรือ หากมีชาวบ้านที่ต้องการตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้ม ก็สามารถ มาตีได้ จนเกิดเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาภายใน ชุมชนชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว ซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิต ของชาวไทยพวนที่นับถือศาสนาพุทธ ที่มีความผูกพัน กับวัดมาตั้งแต่ในอดีต สอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี (2551: 43-47) ได้กล่าวถึงลาวในสมัยพระราช อาณาจักรญัศฝรั่งเศส (ค.ศ. 1896-1954) ดนตรีของ ชาวบ้านในยุคฝรั่งเศสเข้ามาปกครองประเทศลาว จากหลักฐานภาพถ่ายที่ได้นับที่ไว้พบว่าตามวัดต่างๆ ในประเทศลาว ต่างมีการสร้างกลอง ระฆัง เพื่อเป็น เครื่องดนตรี บอกสัญญาณในการประกอบพิธีทาง พระพุทธศาสนาปรากฏอยู่ทั่วไป ดนตรีเข้ามามีบทบาท กับวิถีชีวิตของชาวบ้าน และ เชื่อมโยงไปกับวัดอย่าง ไกลชิด โดยวัดเป็นศูนย์รวมไม่เพียงเฉพาะแต่ด้าน ศาสนา แต่รวมถึงศิลปะและประเพณีต่างๆ ปรากฏพบ ในประวัติศาสตร์การสร้างวัดศรีสะเกษ ในกรุงเวียง จันทร์ที่ระบุให้มีการสร้างเครื่องดนตรีได้แก่ กลอง ฆ้อง ฉาบ และ ระฆัง ให้เป็นสมบัติของวัด เพื่อใช้ในการเฉลิมฉลองงานบุญประเพณีต่างๆ ที่จะจัดขึ้นในวัด หรือใน ชุมชน

2. ด้านจุดประสงค์การตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้มของ ชาวไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสขณาชัย จังหวัดสุโขทัยมีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนานเชื่อกัน ว่าเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมตั้งแต่อาศัยอยู่เมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว หลังจากอพยพมาอาศัยอยู่ใน ประเทศไทย ก็ยังมีการสืบทอดให้กับลูกหลานชาวไทย พวนให้คงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมนี้ไว้จนถึงปัจจุบัน ซึ่ง หากวิเคราะห์ถึงจุดประสงค์ในการตีกุ๋ยหล่ย์ซุ้มแล้วก็ พบว่ามีส่วนคล้ายกับการตีกลองเพลในวัดของไทย ทั่วไป การตีกลองแลงของภาคอีสาน และ การตีกลอง ปูจาของภาคเหนือ หากจะมีเพียงจังหวะการตี และ เครื่องดนตรีที่ใช้ที่มีความแตกต่างกันบ้าง แต่ถ้ามองดู ถึงจุดประสงค์ในการตีแล้วก็ถือว่ามีความจุดประสงค์ เหมือนกัน คือ เป็นสัญญาณแจ้งข่าวสารภายในชุมชน และ เป็นสัญญาณในการบอกเวลา หรือ การเข้าสู่ พิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันพระวันเข้า พรรษา ถือเป็นพุทธบูชาเป็นสิ่งมงคลในศาสนาพุทธ สอ คล้องกับ วรุณี สุภาพ (2546: 97-99) ได้เสนอข้อมูล ในวิจัยเรื่อง กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมกลองปูจา : กรณีศึกษาจังหวัดลำปาง ในการใช้กลองปูจาในสังคม ล้านนา พบว่า การตีกลองปูจานั้นมีวัตถุประสงค์และ ลักษณะการตี 2 ลักษณะ คือ 1. การตีเพื่อเป็นอาณัติ สัญญาณทั่วไป การตีจังหวะกลองปูจาในลักษณะที่ เป็นการตีเพื่อให้สัญญาณในเขตอำเภอเมืองจังหวัด ลำปางในอดีต เป็นการตีเพื่อเป็นการบอกข่าวในชุมชน มี 2 แบบ คือ 1) ตีเรียกศรัทธาญาติโยมมาประชุม นัดหมาย ที่วัด จะใช้ตีจังหวะ ตีช้า ตีเร็ว ลักษณะดังนี้ ตุ่ม...ตุ้ม...ตุ้ม ตุ่ม ตุ่ม โดยจะทำการตีลักษณะนี้อีก 2 ครั้งเรียกว่าตี 3 ลา เป็นที่รู้ กันว่าเป็นการเรียกประชุม 2.) ตีเวลาเกิดสัญญาณอันตราย ไฟไหม้ พระภิกษุ อาพาธ หรือมรณภาพจะใช้การตีเร็วๆ รัวๆ ไม่นับจบ แต่จะตี 3 ลาเช่นกัน ลักษณะการตีจะตี ตุ่ม ตุ่ม ตุ่ม.... แล้วหยุดสักครู่ จากนั้นจึงตีลักษณะเดิมอีก 2 ครั้ง 2. การตีเป็นท่วงทำนองต่างๆ การตีในลักษณะนี้ เป็นการตีเพื่อสื่อสารข่าวสารอย่างเป็นทางการในชุมชน

การตีลักษณะนี้เป็นการตีโดยต้องมีการเตรียมตัว และเลือกบทเพลงให้ตรงกับสารที่ต้อง การจะสื่อสารให้กับชุมชน การตีเป็นท่วงทำนองต่างๆนี้จากการศึกษาพบว่า เป็นการตีในเรื่องที่เป็นมงคลหรือเป็นการตีเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความบันเทิง ให้กับชาวบ้านในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานรัฐ หรือ องค์กรเอกชน ในท้องถิ่นควรนำองค์ความรู้จากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยพวน
2. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมของชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยวในทุกมิติ เพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวนที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว. (2551). **สืบเชื้อคงสายไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว**. อุดรดิตถ์ : พี. ออฟเซ็ทอาร์ท (ป.การพิมพ์)
- วีระพงศ์ มีสถาน. (2539). **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์พวน**. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก จำกัด.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2551). **ดนตรีลาวเดิม**. ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- บุญช่วย บุญยศวพงษ์. (2545). **ประวัติภัยหลุมขุม**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- วรุดิ สุภาพ. (2546) **กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมกลองปูจา : กรณีศึกษา จังหวัดลำปาง**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- องค์ บรรจุน. (2553). **สยามหลากหลายพันธุ์**. กรุงเทพฯ : มติชน.

